

DOI 10.31558/2519-2949.2026.2.11

УДК 321.01:316.485.6]:347.965.42

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-2762-1753>

Лобода Д. О., Донецький національний університет імені Василя Стуса

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ІНСТИТУТУ ПОЛІТИЧНОЇ МЕДІАЦІЇ

Мета статті полягає у концептуалізації політичної медіації як самостійного інституту політичної системи через призму поліваріантної методології. У статті концептуалізовано політичну медіацію як самостійний інститут на макрорівні внутрішньої політики. Доведено, що домінуючий у сучасному дискурсі розгляд медіації виключно як прикладної правової процедури або інструменту адміністративного управління нівелює її макрополітичний потенціал. У роботі здійснено теоретичний аналіз інституціоналізації політичної медіації через синтез класичних політологічних та макросоціологічних концепцій. Спираючись на класичну демаркацію сфер управління «policy» та боротьби за владу «politics», а також на фундаментальні принципи неоінституціональної теорії, пояснено мотивацію політичних акторів до консенсусу в процесі вирішення проблемних питань. Показано, що перехід від силового протистояння до переговорів зумовлений раціональним прагненням мінімізувати транзакційні витрати, завдяки чому ситуативні компроміси еліт кристалізуються у сталі «правила гри». На основі синтезу класичного структурного функціоналізму та соціології конфлікту виокремлено три базові макрополітичні функції цього інституту: функція «запобіжного клапана» для захисту системи від руйнування, функція нормативної інтеграції (легітимації) та гармонізація для забезпечення соціальної стійкості. Зроблено висновок, що в реаліях сучасної України інституціоналізація політичної медіації виступає стратегічним механізмом консолідації нації в умовах збройної агресії та ключовим «комунікаційним містком» для безконфліктної повоєнної відбудови, стабілізації системи та підвищення її адаптивності та стійкості. Запропонована у статті теоретична модель не лише переосмислює природу цього політичного явища, а й відкриває широкі перспективи для подальших емпіричних досліджень та порівняльного аналізу практик політичної медіації у стабільних та нестабільних політичних системах.

Ключові слова: медіація, політична медіація, консенсус, Україна, політична система, внутрішня політика, трансформація, актори, публічна політика, публічний простір.

Постановка проблеми. В демократичних, а також зокрема і в транзитних, перехідних та гібридних режимах, в умовах макрополітичних криз та екзистенційних загроз традиційні лінійні методи вирішення внутрішньополітичних конфліктів часто демонструють свою конфронтаційну природу. Ключового значення тут набуває політична медіація та її консенсусна природа. Однак її практичне застосування гальмується відсутністю належного наукового обґрунтування процесу її інституціоналізації: у науковому дискурсі вона досі розглядається переважно як допоміжна юридична процедура задля вирішення спорів або інструмент публічного управління. Таке звужене розуміння нівелює макрополітичну природу явища та залишає відкритим питання: як саме ситуативні домовленості ворогуючих суб'єктів здатні трансформуватися у сталий інститут збереження системи у стабільності.

Мета статті полягає у концептуалізації політичної медіації як самостійного інституту політичної системи через призму поліваріантної методології. Досягнення цієї мети передбачає демаркацію макрополітичної медіації від правових та адміністративних процедур, пояснення мотивації еліт до консенсусу крізь призму неоінституціоналізму, а також окреслення базових функцій цього інституту для виживання та стабілізації політичної системи.

Ступінь наукової розробки проблеми. Проблематика медіації характеризується значним рівнем міждисциплінарної уваги, проте залишається концептуально фрагментованою. Правовий та адміністративний виміри медіації ґрунтовно розкриті у працях Дж. Берковітча, С. Подзіби, К. Анселла, а також українських дослідників Є. Бородіна, С. Герасимчук, Ю. Рак та ін. Фундаментальні засади природи політичного конфлікту та інституційної динаміки закладені в класичних теоріях Р. Дарендорфа, Л. Козера, Т. Парсонса, Д. Норта та Е. Остром. Безпосередньо

політичний вимір посередництва активно розробляється в сучасному українському дискурсі через призму дискурсивних практик та гармонізації відносин (В. Мазур, В. Полянська, М. Калашлінська, К. Примаков). Попри значний масив досліджень, у сучасній політичній науці залишається прогалина щодо синтезу цих підходів: досі бракує комплексного обґрунтування політичної медіації саме як самостійного макрополітичного інституту, а не просто ситуативної переговорної технології, з визначенням його чіткої структурно-функціональної архітектури.

Виклад основного матеріалу. У сучасному науковому дискурсі поняття «медіація» постає як складне міждисциплінарне явище, що неминуче призводить до проблеми термінологічної ентропії, розмиття концептуальних меж та відсутності загальноприйнятої дефініції [32, с. 34; 33, с. 341-342]. Етимологічно термін походить від латинських слів *mediare* (бути посередині) та *mediatio* (посередництво), що історично вказує на його процесуальну природу [1, с. 158; 10, с. 15; 16, с. 269]. Попри розбіжності у визначеннях, дослідники погоджуються щодо базового процедурного ядра: медіація є добровільною, конфіденційною та структурованою процедурою, де неупереджена третя сторона сприяє досягненню взаємоприйнятної угоди шляхом переговорів [4, с. 31]. Однак, щойно медіація виходить за межі загальної теорії, представники різних дисциплін починають трактувати її виключно через призму власного предмета, що концептуально звужує її потенціал.

Домінуючим напрямом дослідження поняття медіації в сучасній науці виступає правова парадигма, у межах якої медіація розглядається переважно як допоміжна юридична процедура та класичний елемент системи альтернативного вирішення спорів. В українському та західному правознавстві вона трактується як позасудовий механізм, створений для врегулювання приватних чи адміністративних суперечок і розвантаження судової системи [6, с. 187-188; 42, с. 286; 43, с. 345; 51, с. 15-16; 54]. Головним акцентом тут є суворона нейтральність медіатора та процедурність взаємодії, тому підхід залишається обмеженим рамками юридичних процедур та приватних інтересів.

Іншим вектором дослідження медіації стала менеджеріальна парадигма, яка надає можливість розглянути медіацію через призму управлінської моделі. У класичній західній традиції цей напрям формувався навколо теорії та практики прийняття рішень, де-факто імплементуючи ефективні корпоративні моделі управління у державний сектор. У цьому дискурсі використовується концепт «медіації публічної політики», який розглядається як механізм гармонізації відносин між державою та суспільством, а також як технологія залучення стейкхолдерів до консенсусного будівництва [3, с. 11-12; 4, с. 47; 5, с. 607; 41, с. 346; 50, с. 22-23]. У цьому контексті українські науковці концептуалізують медіацію як своєрідний комунікативний канал який може забезпечити консенсусні практики в публічному полі політики. Зазначається, що інституціоналізація медіації в публічному управлінні дозволяє трансформувати суспільні запити в ефективні управлінські рішення, знімаючи соціальну напругу та підвищуючи довіру до влади в межах чинної системи [7, с. 164; 13, с. 47; 18, с. 106-107; 26 с. 31]. Крім того, у межах режимів спільного врядування медіація перетворюється на важливу навичку для створення інституційного потенціалу та координації суспільних інтересів [38, с. 26].

Зрештою, саме політологічний підхід виводить поняття медіації найближче до, потрібного нам, макрополітичного виміру. В українському дискурсі політична медіація визначається переважно як дискурсивна практика та горизонтальна технологія для примирення партій чи гілок влади, що борються за ресурси [16, с. 271; 21, с. 125-126; 22, с. 20-21; 24, с. 198-199]. Водночас у західній політологічній традиції роль посередника суттєво розширюється: впливові інституції, майданчики чи лідери розглядаються як макро-актори з власною суб'єктністю. Вони використовують наявні ресурси та важелі впливу, але не для тиску на сторони, а для імплементації норм у фундаментальні політичні домовленості [33, с. 345; 39, с. 321-322; 41, с. 345-346]. Органічним доповненням цього політологічного бачення є здобутки суміжних дисциплін. Зокрема, хоча «модель політичної медіації» була концептуалізована Е. Аментом в межах західної соціології суспільних рухів, вона суттєво розширює розуміння інституційного посередництва. Ця теорія доводить, що медіативну функцію здатні виконувати не лише конкретні актори, а й сама архітектура системи [29, с. 456; 30, с. 312].

Аналіз зазначених підходів дозволяє зробити чіткий висновок: розгляд медіації виключно через правову або адміністративну оптику суттєво розмиває її сутність і вичерпує себе, коли йдеться про макрополітичні кризи. Правовий підхід не працює в площині великої політики, оскільки він передбачає існування вищого, беззаперечного авторитету, наприклад, суду чи закону, якому

підпорядковуються сторони, що є неможливим у конфліктах кризового характеру. З іншого боку, адміністративний підхід орієнтований на ефективне управління та пошук оптимальних рішень, проте він ігнорує жорстку природу боротьби за саму владу. Відтак, коли конфлікт торкається основ державного ладу, розподілу владних повноважень чи легітимності правлячих еліт, процедурних та управлінських механізмів стає недостатньо. Це зумовлює наукову необхідність концептуалізації політичної медіації не як ситуативної допоміжної процедури, а як повноцінного та самостійного макрополітичного інституту.

Концептуалізація політичної медіації як самостійного інституту неможлива без подолання термінологічної пастки, характерної для вітчизняного наукового дискурсу. В українській мові широке розмаїття смислових відтінків влади та управління позначається одним універсальним словом – «політика» [28, с. 8-9]. Це призводить до хибного отождіння управлінських процедур із політичним дискурсом. Для вирішення цієї проблеми та демаркації посередницьких практик дослідники спираються на класичну англійську політологічну традицію, яка чітко розмежує сфери «*policy*» та «*politics*».

Сфера «*policy*» (публічна політика або публічне управління) розглядається як своєрідна «статика» політичного світу, адже вона пов'язана з повсякденною управлінською практикою урядовців, формуванням планів та цільових програм [24, с. 199; 25, с. 271]. Конфлікти у сфері *policy* це переважно технічні дискусії в межах «полісі-підсистем» про те, як найефективніше вирішити ту чи іншу проблему та який інструмент краще спрацює для суспільства [47, с. 23-24]. Оскільки пріоритетом тут є добробут громади та пошук ефективних управлінських рішень, оптимальним інструментом узгодження інтересів між владою, бізнесом і громадянами виступає публічна медіація – структурований процес переговорів, орієнтований на консенсус [24, с. 201].

Натомість сфера «*politics*» функціонує за абсолютно іншими законами – це сфера безперервного політичного процесу, що охоплює взаємовідносини соціальних груп та індивідів з приводу використання інститутів влади для реалізації власних інтересів, конкуренцію ідеологій та безпосередню боротьбу за доступ до владних ресурсів [24, с. 199-200; 25, с. 271].

Глибинну природу конфліктів у цій сфері добре розкриває структурна теорія конфлікту Ральфа Дарендорфа – відкидаючи зведення конфліктів виключно до економічних факторів, Дарендорф доводить, що основою будь-якого політичного зіткнення є нерівний розподіл влади та авторитету [37 с. 165-170]. Сутність макрополітичного конфлікту полягає у боротьбі за легітимність владних відносин: правляча група намагається зберегти статус-кво, тоді як підпорядкована прагне змінити розподіл влади на свою користь. У цій сфері актори ведуть жорстку структурну боротьбу за те, хто матиме легітимне право ухвалювати рішення. За Дарендорфом, такий конфлікт завжди стосується розподілу влади, а його безпосередньою метою є «повна або часткова перемога» [37, с. 176].

В українських реаліях такі екзистенційні конфлікти набувають багатовимірних форм і розгортаються навколо розподілу ресурсів і привілеїв, а також спроб владних еліт змінити інституційні параметри та «правила гри» під себе, що є особливо конфліктогенним фактором для перехідних суспільств [28, с. 61-62; 20, с. 88]. Окрім ідеологічних доктрин, ці конфлікти часто охоплюють протистояння між центром та місцевим самоврядуванням у процесі/результаті децентралізації [2, с. 10; 4, с. 154; 17], а також найжорсткішу міжінституційну конкуренцію всередині самих еліт – між гілками влади, парламентом і президентом, політичними фракціями та лідерами [12, с. 12-14; 19, с. 67].

Попередній аналіз сфер *policy* та *politics* від К. Примакова дозволяє нам зробити фундаментальний концептуальний висновок [24; 25]. Коли конфлікт виникає щодо того, як краще управляти, держава може застосувати публічну медіацію як адміністративну процедуру. Однак, коли конфлікт розгортається щодо того, за якими правилами буде розподілятися влада і хто матиме статус управлінця, звичайні управлінські рішення стають безсилими. Конфлікти у сфері *politics* часто мають екзистенційний/кризовий характер для їх учасників, адже програш тут часто означає політичне знищення. Саме тому для врегулювання таких суперечностей необхідна політична медіація – не як допоміжна процедура пошуку рішень, а як самостійний політичний інститут, здатний перевести деструктивну боротьбу за владу у легітимне інституційне русло.

Концептуально, з точки зору теорії раціонального вибору та класичної конфліктології, перехід до переговорів не є наслідком раптового політичного альтруїзму, а виступає результатом прагматичного розрахунку витрат і вигод. Як засвідчує аналіз західного наукового дискурсу, актори сідають за стіл

переговорів тоді, коли конфлікт потрапляє у стан «болючого тупика» – ситуації, за якої витрати на продовження боротьби (людські, фінансові, репутаційні) починають критично перевищувати потенційні вигоди від абсолютної перемоги [32, с. 43; 33, с. 346]. Усвідомлення взаємозалежності та неможливості нав'язати одностороннє рішення створює своєрідний баланс, який утримує конфліктуючі сторони в переговорному полі та стимулює їх до колаборативного врядування [31, с. 553]. Спираючись на ідеї Л. Козера, відкритий політичний конфлікт слід розглядати як своєрідний тест на міцність, або ж інструмент з'ясування реального розподілу сил. Коли точка рівноваги досягнута, а межі ресурсів усвідомлені, медіація стає єдиним раціональним вибором для фіксації нового статус-кво, оскільки подальша ескалація втрачає будь-який політичний та економічний сенс [36, с. 136].

Наступним концептуальним кроком є пояснення того, як разовий вимушений компроміс трансформується у сталий політичний інститут через призму неінституціональної парадигми. Теорія раціонального вибору (далі ТРВ) пояснює це прагненням сторін банально заощадити власні ресурси. За Д. Норттом, кожна ситуативна політична взаємодія супроводжується колосальними витратами на пошук інформації, ведення переговорів, гарантування безпеки, контроль угод, тощо. Щоб не витрачати ресурси на узгодження умов базового виживання щоразу заново, непримиренні сторони змушені виробляти «робочі правила», які згодом формалізуються і кристалізуються у жорсткі інституційні рамки – закони та конституційні норми [46, с. 42, 48-49].

У цьому контексті раціональні неінституціоналісти розглядають інститути не просто як формальні приписи, а як самопідтримувані системи очікувань. Як доводять А. Грейф та К. Кінгстон, переговорний майданчик остаточно перетворюється на інститут медіації тоді, коли між елітами формується стійке колективне очікування: дотримання правил є взаємним, а порушення угоди (навіть найвпливовішим гравцем) призведе до гарантованого спільного покарання з боку інших учасників [40, с. 25-29]. На думку Е. Остром, ситуативні домовленості операційного рівня закріплюються інституційно лише тоді, коли сторони створюють правила вищого (конституційного) порядку, які регламентують політичну поведінку і перетворюють хаотичну боротьбу на рутинний, передбачуваний процес [47, с. 44-45].

Визначальним аргументом на користь інституціоналізації політичної медіації є пояснення того, чому навіть сильному гравцю, який накопичив ресурси для зламу системи, стає невигідно ці правила порушувати. Тут діють два потужні стримуючі фактори: економічний та нормативний. По-перше, інституційний вимір медіації створює таку щільну мережу політичних та економічних взаємозалежностей, що руйнування цих правил означатиме одночасну втрату всіх супутніх вигод: координаційних ефектів, довіри партнерів та інвесторів [46, с. 95]. Витрати сильного актора на примусове створення та утримання нової системи «з нуля» завжди будуть вищими, ніж вигоди від порушення консенсусного статус-кво [44, с. 19-20]. По-друге, політична поведінка керується не лише вузьким утилітаризмом, а й логікою доречності [45, с. 252-253]. Відмова від визнаних інституційних механізмів медіації та повернення до силового диктату призводить до миттєвої делегітимізації політика як всередині суспільства, так і на міжнародній арені. Втрата легітимності автоматично руйнує його владу та потенційний мобілізаційний ресурс, роблячи порушення правил стратегічно програшним кроком [54, с. 162].

Отже, політична медіація виступає не проявом слабкості системи чи еліт, а найвищим рівнем архітектури, яка мінімізує витрати політичної боротьби та гарантує системі захист від авторитарного колапсу чи самознищення.

Концептуалізація політичної медіації як самостійного інституту логічно вимагає аналізу її системної і структурно-функціональної архітектури. У системному вимірі медіація – це інститут забезпечення гомеостазу (Д. Істон, Г. Алмонд, Н. Луман). Вона дозволяє політичній системі поглинати конфліктну енергію та конвертувати її в ресурс для подальшого розвитку. Таким чином, на макрополітичному рівні цей інститут діє не як утилітарна процедура для оптимізації адміністративних процесів, а як фундаментальний механізм виживання, стабілізації та еволюції політичної системи.

Отже, синтез системного і структурно-функціонального підходів дозволяє виокремити три базові функції інституту медіації для держави.

По-перше, виокремлюється фундаментальна функція «запобіжного клапана», безпосередньо спрямована на збереження політичної системи, адже з точки зору соціології конфлікту Л. Козера, будь-яка соціально-політична система накопичує напругу. Ми можемо сказати, що політична

медіація, в даному випадку, виступатиме тим самим «інститутом запобіжного клапана», який запобігатиме катастрофічному розколу, перенаправляючи деструктивні емоції в легітимне русло [36, с. 154-155; 37, с. 205-207]. В українських реаліях ця функція проявиться у здатності законними методами локалізувати конфлікт та замінити поодинокі, регулярні сутички на сталу процедуру з перетворення негативної конфронтації у позитивно спрямовані спільні дії, що рятуватиме політичну систему від колапсу [7, с. 167-168; 16, с. 271-272].

По-друге, політична медіація виступає ключовим механізмом реалізації функції нормативної інтеграції та легітимації політичного процесу. За Т. Парсонсом, медіативний діалог функціонує як засіб пом'якшення позицій і наближення до фундаментального суспільного консенсусу, що є головним рішенням проблеми деградації системи до стану «війни всіх проти всіх» [48, с. 24-26]. У вітчизняному дискурсі це розглядається як легітимація конфлікту: медіатор допомагає владним сторонам побачити протистояння не як боротьбу на знищення, а як спільну проблему. Завдяки цьому політичні рішення узгоджуються з вищими цінностями, що різко підвищує довіру до державних інститутів [26, с. 273; 53, с. 45].

По-третє, невід'ємним атрибутом політичної медіації є виконання функції суспільної гармонізації, що закладає фундаментальні основи для формування довгострокової соціальної стабільності. Медіація забезпечує синтез процесів «згори-вниз» та «знизу-вгору», формуючи системну стійкість держави до шоків [34, с. 76, 85]. Вона слугує гнучким несилowym механізмом вирішення суперечок, практичним результатом якого є сталість політичних домовленостей та інституціалізація нових, прозорих правил гри, що мінімізує ризики зловживання владою [16, с. 269-270; 27].

Таким чином, система, яка не має вбудованого інституту медіації, є ригідною і при виникненні серйозного конфлікту вона або ламається (революція), або переходить до ще більшої авторитаризації. Медіація робить систему гнучкою, вона дозволяє структурі змінюватися під тиском конфлікту, не руйнуючи при цьому фундамент.

В демократичних системах інститут публічної медіації виступає в ролі регулятора проблем в системі де сторонами виступають безпосередні політичні суб'єкти: владні та опозиційні еліти, інститути всередині влади: гілки, фракції, політичні партії, тощо [19, с. 67; 20, с. 84-87; 24, с. 198-199]. Їх ключова особливість полягає у тому, що вони змагаються за реальну владу і ресурси, діючи під шаленим тиском власного електорату та ЗМІ, що робить їхні позиції глибоко вкоріненими та емоційно навантаженими [9, с. 125-126]. У таких умовах прямий компроміс з опонентом часто розцінюється прихильниками як політична капітуляція.

Саме через публічний тиск критичним елементом архітектури стає спеціально сконструйований інституційний простір. У макрополітиці класична вимога до формальної юридичної освіти чи абсолютної нейтральності посередника відходить на другий план. Головною вимогою до політичного медіатора стає авторитетність та легітимність [9, с. 126-127; 32, с. 41-42]. Сам майданчик політичної медіації набуває рис інституціалізованої практики, яка перетворюється також на безпечний психологічний буфер. Сторонам конфлікту стане набагато легше піти на поступки авторитетному інституційному медіатору заради вищих державних цілей, ніж відкрито здатися політичному ворогу. Це дозволяє елітам «зберегти обличчя», власну суверенність та гідність [9, с. 126-127; 16, с. 270-271; 21, с. 126-128]. Така «арена» змушує учасників відійти від жорстких публічних позицій і перейти до аргументованого ціннісно-нормативного обміну [11, с. 38-39; 52, с. 158-159].

Таким чином, архітектура макрополітичної медіації в публічному просторі – це суспільно легітимізований інститут, який є авторитетним посередником. Він трансформує хаотичну боротьбу амбіцій у безпечний простір, результатом якого є формування нових, визнаних усіма «правил гри», що гарантує елітам захист від політичного знищення.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє констатувати, що розгляд медіації виключно як правової процедури чи інструменту адміністративного управління вичерпав свій пояснювальний потенціал для умов макрополітичних криз. Перенесення дослідницького фокусу на неоінституціоналізм та структурну теорію конфлікту дозволило нам концептуалізувати політичну медіацію як самостійний макрополітичний інститут. Цей інститут діє не як допоміжний метод пошуку управлінських рішень, а як фундаментальний механізм виживання держави: він переводить деструктивну боротьбу за владу у легітимне інституційне русло, мінімізує транзакційні витрати політичної конкуренції та гарантує системі захист від авторитарного колапсу чи самознищення еліт.

В умовах сучасної України цей теоретичний конструкт набуває особливої екзистенційної ваги. Вітчизняний науковий дискурс радикально розширює розуміння політичної медіації, розглядаючи її

як стратегічний інструмент консолідації держави в умовах зовнішньої збройної агресії. У цьому вимірі медіація стає ключовим механізмом зміцнення національної єдності та суспільної стійкості: вона зменшує вплив деструктивних інформаційних маніпуляцій, запобігає внутрішній поляризації та формує культуру довіри між владою і громадянами. Більше того, у стратегії післявоєнної відбудови інституціоналізована політична медіація має виконати функцію своєрідного «комунікаційного мосту», що дозволить безконфліктно узгодити пріоритети реформ, відновити горизонтальні зв'язки в громадах та запобігти радикалізації настроїв політичних акторів [22, с. 15-16].

Підсумовуючи, зазначимо, що інституціоналізація політичної медіації має стати одним із визначальних напрямів державної політики у сфері демократизації, децентралізації та безпеки. Запропонована у статті теоретична модель не лише переосмислює природу цього політичного явища, а й відкриває широкі перспективи для подальших емпіричних досліджень та порівняльного аналізу практик політичної медіації у стабільних та нестабільних політичних системах.

Бібліографічний список:

1. Белінська О. В. Медіація – альтернативне вирішення спорів. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2011. № 1(5). С. 158–173.
2. Білецька Ю. В. Політичні конфлікти: сутність та способи вирішення (специфіка прояву в політичному процесі сучасної України) : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Одеса, 2015. 20 с.
3. Бородін Є. Є., Липовська Н. А. Інституційні засади застосування медіації в системі державного управління. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2020. № 2. С. 10–14. URL: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2020.2.2>.
4. Бородін Є. Є. Механізм медіації в системі публічного управління : дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02. Дніпро; Запоріжжя, 2019. 245 с.
5. Волошин В. Г., Мустафаєва У. С. Медіації як спосіб профілактики конфліктів у сфері державного управління. *Public Administration and Regional Development*. 2021. № 13. С. 599–621. URL: <https://doi.org/10.34132/pard2021.13.03>.
6. Герасимчук С. С. Медіація як один із видів альтернативного вирішення спорів: визначення, переваги та недоліки. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2024. Т. 1, № 82. С. 270–274. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.1.41>.
7. Івацко Т. С. Теоретичні засади формування медіації в публічному управлінні : дис. ... д-ра філософії в галузі держ. упр. : 281. Вінниця, 2024. 281 с.
8. Калашкінська М. В. Медіація як метод вирішення політичних конфліктів: перспективи для України. *Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Одеса, 2024. С. 39–42.
9. Калашлінська М. В. Роль медіації у політичних переговорах: переосмислення традиційних підходів. *Політичне життя*. 2023. № 4. С. 123–128. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.4.16>.
10. Кірдан О. Л. Поняття «медіація» та підходи до його трактування у сучасному науковому дискурсі. *Педагогічний часопис Волині*. 2019. Т. 2(13), № 2019. С. 12–20. URL: <https://doi.org/10.29038/2415-8143-2019-02-12-20>.
11. Ключев К. Г. Сучасні технології розв'язання політичних конфліктів : дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Одеса, 2016. 210 с.
12. Красіловська З. В. Становлення інституту медіації в системі публічного управління: теоретико-правовий аспект : дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.01. Одеса, 2017. 221 с.
13. Лисий В. В., Іваній О. М. Теоретико-методологічні підстави дослідження медіації в публічному управлінні. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2024. № 4. С. 44–50. URL: <https://doi.org/10.32782/cuj-2024-4-6>.
14. Литвиненко В. М. Медіація в Україні: поняття та перспективи розвитку. *Актуальні питання теорії та практики в галузі права, освіти, соціально-гуманітарних та поведінкових наук в умовах воєнного стану : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* Чернігів, 2023. С. 187–190. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/30187>.
15. Лікарчук Д. С. Медіація як спосіб врегулювання політичних конфліктів. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2021. № 8. С. 50–61. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-745x.8.2021.249009>.
16. Мазур О. Г. Політична медіація: теоретико-методологічний дискурс. *Вісник Маріупольського державного університету*. 2017. № 20. С. 267–275. URL: <https://visnyk.mu.edu.ua/index.php/politologia/issue/view/43>.
17. Мартинюк І. С., Чеберяк О. П., Березянюк Т. В. Медіація як засіб вирішення політичних конфліктів в Україні. *Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті : матеріали 81 міжнар. наук. конф. молодих уч., аспірантів і студентів, м. Київ. 23. С. 69–70*. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/28228>.

18. Мельниченко А. А., Радченко Ю. В. Імплементация інструментів медіації у практику публічного управління та адміністрування. *Механізми публічного управління*. 2020. № 2(25). С. 104–110. URL: <https://doi.org/10.32836/2310-9653-2020-2.19>.
19. Можайкіна О. С., Кононець О. М. Медіація в політичних конфліктах. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2021. Т. 114, № 1. С. 63–70. URL: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021\(114\)07](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021(114)07).
20. Пірен М. І. Конфліктологія : підручник. Київ : МАУП, 2003. 360 с.
21. Полянська В. Ю. Медіація політичних конфліктів як інструмент гармонізації політичних відносин. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України*. 2014. № 4/5 (72/73), лип. - жовт. С. 121–129.
22. Примаков К. Ю. Політична медіація у формуванні стратегії відбудови України після збройної агресії. *Український політико-правовий дискурс*. 2025. № 17. С. 20. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17530839>
23. Примаков К. Ю. Політична медіація як інструмент зміцнення національної єдності в умовах російської агресії. *Український політико-правовий дискурс*. 2025. № 16. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17438860>.
24. Примаков К. Ю. Політична медіація versus публічна медіація: розмежування предметних полів посередницьких практик у політиці. *Грані*. 2025. Т. 28, № 5. С. 197–203. URL: <https://doi.org/10.15421/172618>.
25. Примаков К. Ю. Поняття політичної медіації. *Epistemological Studies in Philosophy Social and Political Sciences*. 2025. Т. 8, № 1. С. 269–274. URL: <https://doi.org/10.15421/342533>.
26. Рак Ю. О. Інституціоналізація медіації в публічному управлінні в Україні : дис. ... д-ра філософії в галузі держ. упр. : 281. Київ, 2023. 297 с.
27. Француз А. Й., Зубко Д. В. Політична медіація в Україні. *Legal Bulletin*. 2022. Т. 76, № 4. С. 26–30. URL: <https://doi.org/10.31732/2708-339x-2022-04-26-30>
28. Чальцева О. М. Публічна політика: теоретичний вимір і сучасна практика. Вінниця : ФОП Барановська Т. П., 2017. 336 с.
29. Amenta E., Andrews K. T., Caren N. The Political Institutions, Processes, and Outcomes Movements Seek to Influence. *The Wiley Blackwell Companion to Social Movements*. Chichester, UK, 2018. P. 447–465. URL: <https://doi.org/10.1002/9781119168577.ch25>.
30. Amenta E., Carruthers B. G., Zylan Y. A Hero for the Aged? The Townsend Movement, the Political Mediation Model, and U.S. Old-Age Policy, 1934-1950. *American Journal of Sociology*. 1992. Vol. 98, no. 2. P. 308–339. URL: <https://doi.org/10.1086/230010>.
31. Ansell C., Gash A. Collaborative Governance in Theory and Practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*. 2007. Vol. 18, no. 4. P. 543–571. URL: <https://doi.org/10.1093/jopart/mum032>.
32. Bercovitch J., Jackson R. Conflict Resolution in the Twenty-first Century: Principles, Methods, and Approaches. Ann Arbor : University of Michigan Press, 2009. 210 p.
33. Bercovitch J. Mediation and Conflict Resolution. *The SAGE Handbook of Conflict Resolution*. 1 Oliver's Yard, 55 City Road, London EC1Y 1SP United Kingdom. P. 340–357. URL: <https://doi.org/10.4135/9780857024701.n18>.
34. Chandler D. Resilience: The Governance of Complexity. London; New York : Routledge, 2014. 237 p.
35. Coser L. A. Social Conflict and the Theory of Social Change. *The British Journal of Sociology*. 1957. Vol. 8, no. 3. P. 197. URL: <https://doi.org/10.2307/586859>.
36. Coser L. A. The Functions of Social Conflict. New York : The Free Press, 1964. 188 p.
37. Dahrendorf R. Class and Class Conflict in Industrial Society. Stanford : Stanford University Press, 1959. 356 p.
38. Emerson K., Nabatchi T. Collaborative Governance Regimes. Washington, DC : Georgetown University Press, 2015. 279 p.
39. Gashparova V. Towards institutionalizing international mediation. *Lex Electronica*. 2023. Vol. 28, no. 5. P. 317. URL: <https://doi.org/10.7202/1109114ar>.
40. Greif A., Kingston C. Institutions: Rules or Equilibria?. *Political Economy of Institutions, Democracy and Voting*. Berlin, Heidelberg, 2011. P. 13–43. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-642-19519-8_2.
41. Hellmüller S., Pring J., Richmond O. How Norms Matter in Mediation: An Introduction. *Swiss Political Science Review*. 2020. Vol. 26, no. 4. P. 345–363. URL: <https://doi.org/10.1111/spsr.12425>.
42. Kułak-Krzyśiak K., Śwital P. Mediation as Means of Communication for Public Administration in Settling Administrative Disputes. *Review of European and Comparative Law*. 2023. Vol. 54, no. 3. URL: <https://doi.org/10.31743/recl.16226>.
43. Laws D., Forester J. Learning in practice: Public policy mediation. *Critical Policy Studies*. 2007. Vol. 1, no. 4. P. 342–370. URL: <https://doi.org/10.1080/19460171.2007.9518526>.
44. Mahoney J., Thelen K. Explaining Institutional Change: Ambiguity, Agency, and Power. Cambridge : Cambridge University Press, 2010. 237 p.
45. March J. G., Olsen J. P. Institutional Perspectives on Political Institutions. *Governance*. 1996. Vol. 9, no. 3. P. 247–264. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1468-0491.1996.tb00242.x>.

46. North D. C. *Institutions, Institutional Change and Economic Performance*. Cambridge : Cambridge University Press, 1990. 159 p.
47. Ostrom E. *Institutional Rational Choice: An Assessment of the Institutional Analysis and Development Framework*. *Theories of the Policy Process* / ed. by P. A. Sabatier. Boulder, 2007. P. 21–64.
48. Parsons T. *The System of Modern Societies*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall, 1971. 152 p.
49. Peters B. G. *Institutional Theory in Political Science: The 'New Institutionalism'*. New York : Continuum, 2011. 221 p.
50. Podziba S. L., Bellman H. S. *Public Policy Mediation: Best Practices for a Sustainable World*. *Dispute Resolution Magazine*. 2014. Vol. 3, no. 20. URL: <https://shorturl.at/UV2Pb>.
51. Podziba S. L., Bellman H. S. *Public Policy Mediation*. *Dispute resolution magazine*. 2012. Vol. 3, no. 18. P. 14–18. URL: <https://shorturl.at/9KugJ>.
52. Podziba S. L. *Civic Fusion: Mediating Polarized Public Disputes*. Chicago, 2012. 346 p.
53. Prymakov K. Yu. et al. *Legitimation Technologies as Factors of Political Mediation*. *European Political and Law Discourse*. 2025. Vol. 12, no. 2. P. 41–53. URL: <https://doi.org/10.46340/eppd.2025.12.2.4>.
54. Stamato L., Jaffe S. *Mediation and public policy: Variations on a consensus theme*. *Mediation Quarterly*. 1991. Vol. 9, no. 2. P. 165–178. URL: <https://doi.org/10.1002/crq.3900090207>.

References:

1. Belinska O. V. (2011). *Mediatsiia – alternatyvne vyrishennia sporiv*. *Visnyk Vyschoi rady yustytsii*. № 1(5). S. 158–173.
2. Biletska Yu. V. (2015). *Politychni konflikty: sutnist ta sposoby vyrishennia (spetsyfika proiavu v politychnomu protsesi suchasnoi Ukrainy) : avtoref. dys. ... kand. polit. nauk : 23.00.02*. Odesa, 20 s.
3. Borodin Ye. Ye., Lypovska N. A. (2020). *Instytutsiini zasady zastosuvannia mediatsii v systemi derzhavnoho upravlinnia*. *Dniprovskiy naukoviy chasopys publichnoho upravlinnia, psykholohii, prava*. № 2. S. 10–14. URL: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2020.2.2>.
4. Borodin Ye. Ye. (2019). *Mekhanizm mediatsii v systemi publichnoho upravlinnia : dys. ... kand. nauk z derzh. upr. : 25.00.02*. Dnipro; Zaporizhzhia, 245 s.
5. Voloshyn V. H., Mustafaieva U. S. (2021). *Mediatsii yak sposib profilaktyky konfliktiv u sferi derzhavnoho upravlinnia*. *Public Administration and Regional Development*. № 13. S. 599–621. URL: <https://doi.org/10.34132/pard2021.13.03>.
6. Herasymchuk S. S. (2024). *Mediatsiia yak odyin iz vydiv alternatyvnoho vyrishennia sporiv: vyznachennia, perevahy ta nedoliky*. *Naukoviy visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu*. T. 1, № 82. S. 270–274. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.82.1.41>.
7. Ivatsko T. S. (2024). *Teoretychni zasady formuvannia mediatsii v publichnomu upravlinni : dys. ... d-ra filosofii v haluzi derzh. upr. : 281*. Vinnytsia, 281 s.
8. Kalashkinska M. V. (2024). *Mediatsiia yak metod vyrishennia politychnykh konfliktiv: perspektyvy dlia Ukrainy*. *Suchasna ukrainska derzhava: vektory rozvytku ta shliakhy mobilizatsii resursiv materialy VII Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii*. Odesa, S. 39–42.
9. Kalashlinska M. V. (2023). *Rol mediatsii u politychnykh perehovorakh: pereosmyslennia tradytsiinykh pidkhodiv*. *Politychne zhyttia*. № 4. S. 123–128. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.4.16>.
10. Kirdan O. L. (2019). *Poniattia «mediatsiia» ta pidkhody do yoho traktuvannia u suchasnomu naukovomu dyskursi*. *Pedahohichniy chasopys Volyni*. T. 2(13), № 2019. S. 12–20. URL: <https://doi.org/10.29038/2415-8143-2019-02-12-20>.
11. Kliuiev K. H. (2016). *Suchasni tekhnologii rozviazannia politychnykh konfliktiv : dys. ... kand. polit. nauk : 23.00.02*. Odesa, 210 s.
12. Krasilovska Z. V. (2017). *Stanovlennia instytutu mediatsii v systemi publichnoho upravlinnia: teoretyko-pravovyi aspekt : dys. ... kand. nauk z derzh. upr. : 25.00.01*. Odesa, 221 s.
13. Lysyi V. V., Ivanii O. M. (2024). *Teoretyko-metodolohichni pidstavy doslidzhennia mediatsii v publichnomu upravlinni*. *Tsentralkoukrainskyi visnyk prava ta publichnoho upravlinnia*. № 4. S. 44–50. URL: <https://doi.org/10.32782/cuj-2024-4-6>.
14. Lytvynenko V. M. (2023). *Mediatsiia v Ukraini: poniattia ta perspektyvy rozvytku*. *Aktualni pytannia teorii ta praktyky v haluzi prava, osvity, sotsialno-humanitarnykh ta povedinkovykh nauk v umovakh voiennoho stanu : materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Chernihiv*, S. 187–190. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/30187>.
15. Likarchuk D. S. (2021). *Mediatsiia yak sposib vrehuliuvannia politychnykh konfliktiv*. *Mizhnarodni vidnosyny: teoretyko-praktychni aspekty*. № 8. S. 50–61. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-745x.8.2021.249009>.
16. Mazur O. H. (2017). *Politychna mediatsiia: teoretyko-metodolohichniy dyskurs*. *Visnyk Mariupolskoho derzhavnoho universytetu*. № 20. S. 267–275. URL: <https://visnyk.mu.edu.ua/index.php/politologia/issue/view/43>.
17. Martyniuk I. S., Cheberiak O. P., Bereziianko T. V. *Mediatsiia yak zasib vyrishennia politychnykh konfliktiv v Ukraini*. *Naukovi zdobutky molodi – vyrishenniu problem kharchuvannia liudstva u KhKhI stolitti : materialy 81 mizhnar. nauk. konf. molodykh uch., aspirantiv i studentiv*, m. Kyiv. 23. S. 69–70. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/28228>.

18. Melnychenko A. A., Radchenko Yu. V. (2020). Implementatsiia instrumentiv mediatsii u praktyku publicnogo upravlinnia ta administruvannia. *Mekhanizmy publicnogo upravlinnia*. № 2(25). S. 104–110. URL: <https://doi.org/10.32836/2310-9653-2020-2.19>.
19. Mozhaikina O. S., Kononets O. M. (2021). Mediatsiia v politychnykh konfliktakh. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*. T. 114, № 1. S. 63–70. URL: [https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021\(114\)07](https://doi.org/10.31617/zt.knute.2021(114)07).
20. Piren M. I. (2003). *Konfliktolohiia : pidruchnyk*. Kyiv : MAUP, 360 s.
21. Polianska V. Yu. (2014). Mediatsiia politychnykh konfliktiv yak instrument harmonizatsii politychnykh vidnosyn. *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I.F. Kurasa NAN Ukrainy*. № 4/5 (72/73), lyp. - zhovt. S. 121–129.
22. Prymakov K. Yu. (2025). Politychna mediatsiia u formuvanni stratehii vidbudovy Ukrainy pislia zbroinoi ahresii. *Ukrainskyi polityko-pravovyj dyskurs*. № 17. S. 20. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17530839>.
23. Prymakov K. Yu. (2025). Politychna mediatsiia yak instrument zmitsnennia natsionalnoi yednosti v umovakh rosiiskoi ahresii. *Ukrainskyi polityko-pravovyj dyskurs*. № 16. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17438860>.
24. Prymakov K. Yu. (2025). Politychna mediatsiia versus publiczna mediatsiia: rozmezhuvannia predmetnykh poliv poserednytskykh praktyk u politytsi. *Hrani*. T. 28, № 5. S. 197–203. URL: <https://doi.org/10.15421/172618>.
25. Prymakov K. Yu. (2025). Poniattia politychnoi mediatsii. *Epistemological Studies in Philosophy Social and Political Sciences*. T. 8, № 1. S. 269–274. URL: <https://doi.org/10.15421/342533>.
26. Rak Yu. O. (2023). Instytutsionalizatsiia mediatsii v publicnomu upravlinni v Ukraini : dys. ... d-ra filosofii v haluzi derzh. upr. : 281. Kyiv, 297 s.
27. Frantsuz A. Y., Zubko D. V. (2022). Politychna mediatsiia v Ukraini. *Legal Bulletin*. T. 76, № 4. S. 26–30. URL: <https://doi.org/10.31732/2708-339x-2022-04-26-30>.
28. Chaltseva O. M. (2017). Publiczna polityka: teoretychnyi vymir i suchasna praktyka. Vynnytsia : FOP Baranovska T. P., 336 s.
29. Amenta E., Andrews K. T., Caren N. (2018). The Political Institutions, Processes, and Outcomes Movements Seek to Influence. *The Wiley Blackwell Companion to Social Movements*. Chichester, UK, P. 447–465. URL: <https://doi.org/10.1002/9781119168577.ch25>.
30. Amenta E., Carruthers B. G., Zylan Y. (1992). A Hero for the Aged? The Townsend Movement, the Political Mediation Model, and U.S. Old-Age Policy, 1934-1950. *American Journal of Sociology*. Vol. 98, no. 2. P. 308–339. URL: <https://doi.org/10.1086/230010>
31. Ansell C., Gash A. (2007). Collaborative Governance in Theory and Practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*. Vol. 18, no. 4. P. 543–571. URL: <https://doi.org/10.1093/jopart/mum032>.
32. Bercovitch J., Jackson R. (2009). Conflict Resolution in the Twenty-first Century: Principles, Methods, and Approaches. Ann Arbor : University of Michigan Press, 210 p.
33. Bercovitch J. Mediation and Conflict Resolution. *The SAGE Handbook of Conflict Resolution*. 1 Oliver's Yard, 55 City Road, London EC1Y 1SP United Kingdom. P. 340–357. URL: <https://doi.org/10.4135/9780857024701.n18>.
34. Chandler D. (2014). Resilience: The Governance of Complexity. London; New York : Routledge, 237 p.
35. Coser L. A. (1957). Social Conflict and the Theory of Social Change. *The British Journal of Sociology*. Vol. 8, no. 3. P. 197. URL: <https://doi.org/10.2307/586859>.
36. Coser L. A. (1964). The Functions of Social Conflict. New York : The Free Press, 188 p.
37. Dahrendorf R. (1959). Class and Class Conflict in Industrial Society: Stanford University Press, 356 p.
38. Emerson K., Nabatchi T. (2015). Collaborative Governance Regimes. Washington, DC : Georgetown University Press, 279 p.
39. Gashparova V. (2023). Towards institutionalizing international mediation. *Lex Electronica*. Vol. 28, no. 5. P. 317. URL: <https://doi.org/10.7202/1109114ar>.
40. Greif A., Kingston C. (2011). Institutions: Rules or Equilibria?. *Political Economy of Institutions, Democracy and Voting*. Berlin, Heidelberg, P. 13–43. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-642-19519-8_2.
41. Hellmüller S., Pring J., Richmond O. (2020). How Norms Matter in Mediation: An Introduction. *Swiss Political Science Review*. Vol. 26, no. 4. P. 345–363. URL: <https://doi.org/10.1111/spsr.12425>.
42. Kułak-Krzysiak K., Śwital P. (2023). Mediation as Means of Communication for Public Administration in Settling Administrative Disputes. *Review of European and Comparative Law*. Vol. 54, no. 3. URL: <https://doi.org/10.31743/recl.16226>.
43. Laws D., Forester J. (2007). Learning in practice: Public policy mediation. *Critical Policy Studies*. Vol. 1, no. 4. P. 342–370. URL: <https://doi.org/10.1080/19460171.2007.9518526>.
44. Mahoney J., Thelen K. (2010). Explaining Institutional Change: Ambiguity, Agency, and Power. Cambridge : Cambridge University Press, 237 p.
45. March J. G., Olsen J. P. (1996). Institutional Perspectives on Political Institutions. *Governance*. Vol. 9, no. 3. P. 247–264. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1468-0491.1996.tb00242.x>.
46. North D. C. (1990). Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge , 159 p.
47. Ostrom E. (2007). Institutional Rational Choice: An Assessment of the Institutional Analysis and Development Framework. *Theories of the Policy Process* / ed. by P. A. Sabatier. Boulder, P. 21–64.

48. Parsons T. (1971). *The System of Modern Societies*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall, 152 p.
49. Peters B. G. (2011). *Institutional Theory in Political Science: The 'New Institutionalism'*. New York : Continuum, 221 p.
50. Podziba S. L., Bellman H. S. (2014). Public Policy Mediation: Best Practices for a Sustainable World. *Dispute Resolution Magazine*. Vol. 3, no. 20. URL: <https://shorturl.at/UV2Pb>.
51. Podziba S. L., Bellman H. S. (2012). Public Policy Mediation. *Dispute resolution magazine*. Vol. 3, no. 18. P. 14–18. URL: <https://shorturl.at/9KugJ>.
52. Podziba S. L. (2012). *Civic Fusion: Mediating Polarized Public Disputes*. Chicago : American Bar Association, 346 p.
53. Prymakov K. Yu. et al. (2025). Legitimation Technologies as Factors of Political Mediation. *European Political and Law Discourse*. Vol. 12, no. 2. P. 41–53. URL: <https://doi.org/10.46340/eppd.2025.12.2.4>.
54. Stamato L., Jaffe S. (1991). Mediation and public policy: Variations on a consensus theme. *Mediation Quarterly*. Vol. 9, no. 2. P. 165–178. URL: <https://doi.org/10.1002/crq.3900090207>.

Loboda D. The conceptual framework of political mediation as an institution

The aim of the article is to conceptualize political mediation as an independent institution of the political system through the prism of a multivariate methodology. The article conceptualizes political mediation as an independent institution at the macro level of domestic politics. It is proven that the dominant view of mediation in modern discourse exclusively as an applied legal procedure or an instrument of administrative management negates its macro-political potential. The paper provides a theoretical analysis of the institutionalization of political mediation through a synthesis of classical political science and macro-sociology concepts. Based on the classical demarcation of the spheres of management (policy) and the struggle for power (politics), as well as on the fundamental principles of neo-institutional theory, the motivation of political actors to reach consensus in the process of resolving problematic issues is explained. It is shown that the transition from forceful confrontation to negotiations is due to a rational desire to minimize transaction costs, due to which situational compromises of elites crystallize into permanent “rules of the game”. Based on the synthesis of classical structural functionalism and the sociology of conflict, three basic macropolitical functions of this institution are distinguished: the function of a “safety valve” to protect the system from destruction, the function of normative integration (legitimation) and harmonization to ensure social stability. It is concluded that in the realities of modern Ukraine, the institutionalization of political mediation acts as a strategic mechanism for the consolidation of the nation in conditions of armed aggression and a key “communication bridge” for conflict-free post-war reconstruction, stabilization of the system and increasing its adaptability and stability. The theoretical model proposed in the article not only rethinks the nature of this political phenomenon, but also opens up broad prospects for further empirical research and comparative analysis of political mediation practices in stable and unstable political systems.

Keywords: mediation, political mediation, consensus, Ukraine, political system, domestic politics, transformation, actors, public policy, public space.